

سَنَاجَشِ وَدَاش

سرشناسه : دلیاک، هدایت‌آله، ۱۳۲۵-
عنوان و نام پدیدآور : منشور کوروش بزرگ/ تهیه و تنظیم توسط هدایت‌الله دلیاک،
مشخصات نشر : تهران: سنجش و دانش، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری : ۲۴۳ ص:، مصور (بخشی رنگی)، نقشه (بخشی رنگی).
شابک : 978-622-05-2959-0
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : کوروش هخامنشی، شاه ایران، - ۵۲۹ ق.م.
موضوع : کتیبه‌های هخامنشی
Achaemenian inscriptions
کتیبه منشور کوروش
Cylinder of Cyrus*
DSR۱۲۵ : رده بندی کنگره
۹۵۵/۰۱۵۰۷۱۷ : رده بندی دیویی
۸۸۰۳۶۱۲ : شماره کتابشناسی ملی
فیبا : اطلاعات رکورد کتابشناسی

www.ketab.ir

عنوان : منشور کوروش بزرگ	سنجش و داش www.sanjesh.ir sanjeshodanesh@iran.ir قیمت : ۲۵۰۰۰۰ ریال
مؤلف : هدایت الله دلیاک	
ناشر : سنجش و دانش	
نوبت چاپ : چاپ اول - ۱۴۰۱	
تیراژ : ۳۰ نسخه	
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۰۵-۲۹۵۹-۰۰	
نشانی : میدان انقلاب . خیابان انقلاب . خیابان دانشگاه . پلاک ۱۳۶ . تلفن : ۰۲۱۶۱۲۶	
«کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد»»	

فهرست مطالب

۱۱	۱: پیشگفتار
۱۱	۱-۱: پیداسازی منشور کوروش
۱۲	۱-۲: این اثر در نیایشگاه استگله (معبد مردوک) در شهر بابل قرار داده شده بود
۱۳	۱-۳: کوروش بزرگ، بنیان‌گذار پادشاهی ایران و آغازگر سلسلهٔ هخامنشیان
۱۴	۱-۴: استوانه کوروش
۱۴	۱-۴-۱: نخستین بیانیه حقوق بشر
۱۶	۱-۵: پانویس
۱۷	۱-۶: استوانهٔ کوروش یا منشور کوروش لوحی از گِل بخته‌است
۱۷	۱-۷: پیشینه استوانهٔ کوروش
۱۸	۱-۸: این شکل خاص استوانه، در دوران بابل نو رایج بود
۱۸	۱-۹: استوانهٔ کوروش با استوانه‌های نوشته شدهٔ پادشاهان بابل نو تفاوت دارد
۱۹	۱-۱۰: کشف استوانهٔ کوروش
۱۹	۱-۱۰-۱: به نظر می‌رسد که استوانه در میان یک دیوار بزرگ در جنوب غمران یافته شده باشد
۲۰	۱-۱۱: مشخصات ظاهری استوانهٔ کوروش
۲۱	۱-۱۲: متن استوانه
۲۲	۱-۱۲-۱: متن با پیشگفتاری آغاز می‌شود که سطرهای نخست آن از میان رفته‌است
۲۳	۱-۱۲-۲: متن استوانهٔ کوروش با دیدگاه مردوک آغاز شده‌است
۲۴	۱-۱۲-۳: ادامهٔ متن از دید مردوک بیان می‌شود
۲۴	۱-۱۲-۴: نزاعیهٔ دید از خود مردوک به کوروش تغییر می‌یابد
۲۵	۱-۱۲-۵: کوروش می‌گوید مردوک از کارهای نیک او در بابل شادمان است
۲۵	۱-۱۲-۶: کوروش با تغییری صریح در بیان خود، به موقعیت‌های جغرافیایی می‌پردازد
۲۵	۱-۱۲-۷: کوروش از کوشش‌های خود برای انجام وظایفش به‌عنوان فرمانروای بابل و سازنده و پشتیبان آیین برستشگاه‌ها می‌گوید
۲۷	۱-۱۲-۸: ترکیب و مخاطبان استوانه
۲۷	۱-۱۲-۹: متن استوانه نشان می‌دهد که پردازندهٔ آن دارای دانش «تخصصی» وازگان، القاب، اصطلاحات و مجازها، و عناصر نگارشی بود

۲۸	۱-۱۳: این اثر استاندارد برای چه کسی در نظر گرفته شده است؟
۲۸	۱-۱۴: برگردان استوانه کوروش
۳۲	۱-۱۵: تاریخچه برگردان متن استوانه کوروش
۳۳	۱-۱۵-۱: زبان استوانه
۳۴	۱-۱۶: رابطه استوانه کوروش با کتاب اشعیا
۳۴	۱-۱۷: استوانه کوروش و کتیبه‌های بابلی بعدی
۳۵	۱-۱۸: هیچ سند قابل مقایسه دیگری از جانشینان ایرانی کوروش در بابل به دست نیامده است
۳۵	۱-۱۹: کتیبه‌های بعدی هخامنشی در ساختار و محتوا با کتیبه‌های سلطنتی کهن‌تر میان‌رودان و با متن استوانه کوروش بسیار تفاوت داشتند
۳۶	۱-۲۰: استوانه کوروش مانند نمونه‌های بابلی کهن‌تر در دو ستون موازی قرار داده شده بود
۳۶	۱-۲۱: نخستین بیانه حقوق بشر
۳۶	۱-۲۱-۱: هواداران
۳۶	۱-۲۱-۲: مخالفان
۳۹	۱-۲۲: مقایسه داشته‌های منشور با دیگر سندهای تاریخی
۳۹	۱-۲۲-۱: در تورات
۳۹	۱-۲۲-۲: در رویدادنامه نیوناید
۴۰	۱-۲۳: منشور کوروش در ایران
۴۰	۱-۲۴: پانویس
۴۵	۲: پیشینه منشور کوروش بزرگ
۴۶	۲-۱: از زمان نگارش این فرمان تا به امروز ۲۵۵۰ سال می‌گردد
۴۷	۲-۲: این سند بزرگ تاریخ بشر در سال‌های آخر قرن نوزدهم کشف شد
۵۲	۲-۳: برگردان‌کننده‌ها منشور در سال‌های مختلف
۵۵	۲-۴: متن استوانه کوروش بزرگ
۶۲	۲-۵: فرمان حقوق بشر کوروش با استوانه کوروش
۶۳	۲-۶: جایگاه استوانه کوروش
۶۴	۲-۷: کوروش پادشاه بزرگ ایران قوم یهود را نیز از اسارت امپراتوری بابل آزاد کرد
۶۴	۲-۸: برگردان استوانه کوروش
۶۷	۲-۹: حقوق بشر در ایران باستان
۶۹	۲-۹-۱: در عصر هخامنشی، حق پناهندگی افراد به کشورها، مراعات می‌شد
۶۹	۲-۱۰: پانویس
۷۰	۲-۱۱: آرامگاه کوروش بزرگ
۷۰	۲-۱۱-۱: آرامگاه کوروش تنها بنایی در پاسارگاد است که توصیف آن در پانویس یونانی آمده است
۷۰	۲-۱۱-۲: در داخل اتاق یک تابوت طلایی وجود داشت که بیکر کوروش را در داخل آن قرار داده بودند
۷۳	۲-۱۱-۳: مشخصات بنا
۷۸	۲-۱۱-۴: سقف آرامگاه
۷۸	۲-۱۱-۵: کف اتاق آرامگاه
۷۹	۲-۱۱-۶: سه طرف آرامگاه را ۲۲ ستون احاطه کرده‌اند
۸۰	۲-۱۱-۷: کتیبه‌های آرامگاه در پانویس یونانی

۸۱	۲-۱۱-۸: سرگذشت آرامگاه
۸۲	۲-۱۱-۹: مسجد پاسارگاد
۸۴	۲-۱۱-۱۰: مادر سلیمان همان آرامگاه کوروش بزرگ
۸۶	۲-۱۱-۱۱: برخورد نارنجک دستی به آرامگاه
۸۶	۲-۱۱-۱۲: بازسازی آرامگاه
۸۸	۲-۱۲: پناهای مشابه آرامگاه کوروش
۹۰	۲-۱۳: جشن نوروز
۹۰	۲-۱۴: چه کسی «منشور کوروش» را پیدا کرد؟
۹۲	۲-۱۵: پانویس
۹۹	۳: کوروش بزرگ
۹۹	۳-۱: معنی نام کورش
۱۰۰	۳-۲: توتر هنکلمن معتقد است که کوروش، نامی عیلامی است
۱۰۱	۳-۳: افراد سرشناس و اماکن با نام کورش
۱۰۱	۳-۴: پانویس
۱۰۳	۳-۵: کوروش بزرگ
۱۰۳	۳-۵-۱: آژدهاک تصمیم گرفت دخترش را به بزرگان ماد ندهد
۱۰۴	۳-۵-۲: پادشاه ماد بر اساس خوابهایی که دیده بود از فرزند دخترش سخت وحشت داشت
۱۰۴	۳-۵-۳: نمیتراذات سرپرستی کوروش را به گردن گرفت
۱۰۵	۳-۵-۴: کوروش همبازیهای خود را به دسته‌های مختلف بخش کرد و برای هر یک وظیفه‌ای تعیین نمود
۱۰۶	۳-۵-۵: کوروش در دربار کمبوجیه خو و اخلاق والای انسانی بارشها و خون جنگی و نظام پیشرفته آنها را آموخت
۱۰۶	۳-۵-۶: کوروش بزرگمرد تاریخ جهان
۱۰۷	۳-۵-۷: کوروش بزرگ مردی بود فراتر از زمان خود
۱۰۸	۳-۵-۸: کوروش فرمانده ای دلیر و توانا و بسیار باهوش بود
۱۰۹	۳-۵-۹: پناک منشی کوروش بزرگ دریایی ژرف و زمان کشورداری او زمان برگهای زرین تاریخ سرافراز جهان بوده است
۱۰۹	۳-۶: آوازه پرستش اهورامزدا در جهان همه گیر شده بود
۱۱۰	۳-۷: هیچگاه در هیچ نوشته ای تاریخی دیده نشده که کوروش مانند رومیان رفتار کند
۱۱۱	۳-۸: کوروش بزرگ که بود؟
۱۱۱	۳-۸-۱: بابل خطه بزرگی برای ایران محسوب می‌شد
۱۱۲	۳-۸-۲: تاج‌گذاری کوروش
۱۱۲	۳-۸-۳: مرگ کوروش
۱۱۳	۳-۸-۴: مرگ کوروش نیز داستان پیچیده‌ای دارد
۱۱۴	۳-۸-۵: پاسارگاد، آرامگاه کوروش
۱۱۷	۳-۹: تبه گفته هروdot، کوروش نسب شاهانه داشته‌است
۱۱۷	۳-۱۰: درباره کودکی و جوانی کوروش و سال‌های اولیه زندگی او روایات متعددی وجود دارد
۱۱۷	۳-۱۱: کوروش ابتدا علیه ایشئوویگو، شاه ماد، به جنگ برخاست
۱۱۷	۳-۱۲: در بهار سال ۵۳۹ پیش از میلاد، کوروش آهنگ تسخیر بابل را کرد
۱۱۹	۳-۱۳: کوروش در فاصله بین ۱۲ تا ۳۱ اوت سال ۵۳۰ پیش از میلاد درگذشت
۱۲۰	۳-۱۴: پانویس زندگانی کوروش بزرگ و منبع‌شناسی تاریخ ماد و هخامنشی

- ۱۴-۱: ۳-۱۴۱: پانویس کهن یونانی موجود که درباره کوروش هخامنشی ۱۲۱
- ۱۴-۲: ۳-۱۴۲: هرودوت ۱۲۱
- ۱۴-۳: ۳-۱۴۳: کسنوفون ۱۲۲
- ۱۴-۴: ۳-۱۴۴: کنسیاس ۱۲۳
- ۱۴-۵: ۳-۱۴۵: پانویس یهودی ۱۲۴
- ۱۴-۶: ۳-۱۴۶: در شماری از کتب انبیا از کتب عهد عتیق، نام کوروش به عنوان منجی برده شده است ۱۲۵
- ۱۴-۱۵: ۳-۱۴۱۵: استوانه کوروش ۱۲۷
- ۱۴-۱۶: ۳-۱۴۱۶: اسناد بابلی و مصری در دوره هخامنشی ۱۲۷
- ۱۴-۱۶-۱: ۳-۱۴۱۶-۱: پانویس پسین تر ۱۲۷
- ۱۴-۱۷: ۳-۱۴۱۷: نام، تبار و خانواده کوروش ۱۲۷
- ۱۴-۱۸: ۳-۱۴۱۸: ریشه نام کوروش ۱۲۹
- ۱۴-۱۹: ۳-۱۴۱۹: بنابر یک نظریه، کوروش، نامی پارسی است ۱۳۰
- ۱۴-۲۰: ۳-۱۴۲۰: نیای کوروش برای چندین نسل بر قبایل پارس حکمرانی می کرده اند ۱۳۱
- ۱۴-۲۱: ۳-۱۴۲۱: خانواده کوروش ۱۳۳
- ۱۴-۲۱-۱: ۳-۱۴۲۱-۱: کاساندان و کوروش بسیار همدیگر را دوست می داشتند ۱۳۳
- ۱۴-۲۲: ۳-۱۴۲۲: افسانه زایش کوروش بزرگ ۱۳۴
- ۱۴-۲۲-۱: ۳-۱۴۲۲-۱: سال ها بعد هنگامی که کوروش ده ساله شده بود و با کودکان بازی می کرد، آن کودکان وی را به عنوان پادشاه برگزیدند ۱۳۷
- ۱۴-۲۲-۲: ۳-۱۴۲۲-۲: استیاق آرام کوروش را به پارس نزد پدر و مادرش فرستاد ۱۳۷
- ۱۴-۲۳: ۳-۱۴۲۳: گاهشمار دوران پادشاهی کوروش ۱۳۸
- ۱۴-۲۴: ۳-۱۴۲۴: جنگ کوروش با مادها ۱۳۸
- ۱۴-۲۴-۱: ۳-۱۴۲۴-۱: کوروش توانست ظرف دو سال کلیه نیروهای مادی را از پارس بیرون کند ۱۳۹
- ۱۴-۲۴-۲: ۳-۱۴۲۴-۲: سپاه استیاق در میان جنگ سرکشی کرد و بخشی از سپاهیان مادی به کوروش پیوستند ۱۳۹
- ۱۴-۲۴-۳: ۳-۱۴۲۴-۳: کوروش پس از تسخیر ماد، رسماً خود را فرمانروای ماد خواند ۱۴۰
- ۱۴-۲۵: ۳-۱۴۲۵: فروپاشی فرمانروایی لیدی به دست کوروش ۱۴۱
- ۱۴-۲۵-۱: ۳-۱۴۲۵-۱: یکی از فرستادگان کرزوس به وی خیانت کرده و نزد کوروش آمد ۱۴۲
- ۱۴-۲۵-۲: ۳-۱۴۲۵-۲: در بهار سال ۵۴۵ پیش از میلاد کرزوس کاپادوکیه را تسخیر کرد ۱۴۳
- ۱۴-۲۵-۳: ۳-۱۴۲۵-۳: سواره نظام لیدیه یکی از سواره نظام های ممتاز بود ۱۴۳
- ۱۴-۲۵-۴: ۳-۱۴۲۵-۴: کوروش در میان سپاهیان اعلام کرد که به نخستین کسی که از بارو بالا برود، پاداش بزرگی خواهد داد ۱۴۴
- ۱۴-۲۵-۵: ۳-۱۴۲۵-۵: کوروش پس از تسخیر سارد دستور داد تا کرزوس و ۱۴ نفر دیگر از بزرگان لیدی را دستگیر کنند ۱۴۴
- ۱۴-۲۶: ۳-۱۴۲۶: تسخیر خاور ایران و غرب آسیای میانه و ایلام ۱۴۵
- ۱۴-۲۷: ۳-۱۴۲۷: پارس ها پارت، هیرکانی و احتمالاً ارمنستان که همگی جزئی از قلمرو سابق پادشاهی ماد در ۵۴۹-۵۴۸ پیش از میلاد بودند را تصرف کردند ۱۴۶
- ۱۴-۲۸: ۳-۱۴۲۸: فتح بابل توسط کوروش ۱۴۶
- ۱۴-۲۸-۱: ۳-۱۴۲۸-۱: کشاورزان و صنعتگران بابل نسبت به فعالیت های نیونعید در زمینه آماده شدن برای جنگ، بی تفاوت بودند ۱۴۷
- ۱۴-۲۸-۲: ۳-۱۴۲۸-۲: بابل از استحکامات طبیعی برخوردار بود ۱۴۸
- ۱۴-۲۸-۳: ۳-۱۴۲۸-۳: کوروش با سپاه خود از میان گوتیوم به طرف جنوب حرکت کرد و از رود سیروان گذشت ۱۴۸
- ۱۴-۲۸-۴: ۳-۱۴۲۸-۴: کوروش پس از فتح بابل ۱۴۹
- ۱۴-۲۸-۵: ۳-۱۴۲۸-۵: کوروش حکمرانی بابل را به بابلی زاده، «نبونه بولیت» داد ۱۵۰

۱: پیشگفتار

استوانه کوروش بزرگ یا منشور حقوق بشر کوروش لوحی از گل پخته است که در سال ۵۳۸ پیش از میلاد به فرمان کوروش بزرگ هخامنشی پادشاه و بنیانگذار شاهنشاهی هخامنشی نگاشته شده است.

نیمه نخست این لوح از زبان رویدادنگاران بابلی و نیمه پایانی آن سخنان و دستورهای کوروش به زبان و خط میخی اکدی (بابلی نو) نوشته شده است. این استوانه در سال ۱۲۵۸ خورشیدی / ۱۸۷۹ میلادی در نیایشگاه اسگیله (معبد مردوک، خدای بزرگ بابلی) در شهر بابل باستانی پیدا شده و در موزه بریتانیا در شهر لندن نگهداری می‌شود. [۱] این منشور یکی از بزرگترین نشانه‌های روحیه بردباری در فرهنگ ایرانی است.

نگاره ۱-۱: منشور کوروش

۱-۱: پیداسازی منشور کوروش

در سال ۱۲۵۹ خورشیدی / ۱۸۷۹ میلادی به هنگام کاوش‌های باستان‌شناسی گروه بریتانیایی در محوطه باستانی بابل در بین‌النهرین (میان‌رودان)، هرمزد رسام، باستان‌شناس بریتانیایی آسوری‌تبار، استوانه گلی‌ای را یافت که شامل نوشته‌هایی به خط میخی بود.